

Beleidsplan 2021-2024

Colofon en contact

Stichting NOORDWOORD (voorheen Stichting Literaire Activiteiten Groningen)

Viaductstraat 3-15
9725 BG Groningen

www.noordwoord.nl/contact

Voor vragen of opmerkingen over dit beleidsplan kunt u terecht bij de directeur:
r.scheffer@noordwoord.nl | tel. 06-81495197

Inhoud

1. Artistieke visie, missie en profiel van de organisatie	3
1. Missie en doelstellingen	3
2. Terugblik 2017-2020	3
3. Visie 2021-2024	4
4. Profiel, positionering en samenwerking	5
5. Monitoring en evaluatie	6
2. Activiteitenplan 2021-2024	7
Inleiding	7
1. Versterken literair klimaat	7
1a. LITERAIRE AGENDA GRONINGEN	7
1b. STADSDICHTER GRONINGEN	8
1c. LITERAIRE PRIJZEN	9
1d. ONDERSTEUNEN INITIATIEVEN	9
2. Literaire manifestaties	10
2a. POËZIEFESTIVAL DICHTERS IN DE PRINSENTUIN	10
2b. LITERATUURFESTIVAL HET GROTE GEBEUREN i.s.m. Forum Groningen	11
3. Talentontwikkeling en vernieuwing	12
3a. NW TALENT: STARTBLOK en TOPKLAS	12
3b. NW HUB	13
3c. NW MAAKT	14
3d. PARELS KWEKEN	15
3e. INTERNATIONALE UITWISSELING	15

3. Publieksbereik en inbedding	16
1. Publieksbereik/doelgroepen	16
2. Publieksonderzoek	17
3. Community versterken en klantenbinding	18
4. Toegangsprijzenbeleid	18
5. Publiciteitsmiddelen: online en offline	18
6. Media en PR	19
4. Kwaliteit organisatie en professionaliteit bedrijfsvoering	20
1. Bestuurlijke verantwoording en toepassing Codes	20
2. Inrichting van de organisatie nu en straks	20
2017-2020: zakelijke professionalisering	20
2021-2024: artistieke professionalisering	21
Financiële consequenties	22
3. Personeelsbeleid en goed werkgeverschap	22
BIJLAGE 1: Toepassing landelijke codes	23
1. Bestuurlijke verantwoording: Governance Code Cultuur	23
2. Fair Practice Code: beloningsbeleid, werkgeverschap, opdrachtgeverschap	25
3. Code (Culturele) Diversiteit en Inclusie	28

1. Artistieke visie, missie en profiel van de organisatie

In 2019 bestond de Stichting Literaire Activiteiten Groningen tien jaar. De viering van het jubileum ging samen met een naamswijziging: we gaan als NOORDWOORD het nieuwe decennium in. In die tien jaar is de stichting uitgegroeid tot een professionele organisatie met een meer dan landelijke uitstraling en een spilfunctie in de Noordelijke letteren. Dit werd bevestigd door de benoeming tot Cultuurpijler Letteren door de gemeente en de provincie Groningen en door structurele ondersteuning van het Nederlands Letterenfonds. Als NOORDWOORD zullen we de komende beleidsperiode die centrale positie versterken en uitbouwen, en met onze activiteiten een wezenlijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling en vernieuwing van de Nederlandse literatuur.

1. Missie en doelstellingen

Onze missie sluit nauw aan op onze statutaire doelstellingen. Daarbij zijn er natuurlijk accentverschuivingen: zo geven wij aan de ontwikkeling van schrijftalent een steeds substantiëlere invulling en sluiten daarbij aan op hun eigen wensen. Met NOORDWOORD hebben wij gekozen voor een nieuwe naam, omdat “[Stichting] *Literaire Activiteiten* [Groningen]” te smal was gaan klinken: zowel schrijftalent als ander publiek richt zich immers niet alleen op de traditionele literaire genres en vormen, maar ook op nieuwe genres en media, zoals blogs en socials. NOORDWOORD omarmt die volle breedte.

Statutair zijn onze belangrijkste doelstellingen deze:

- het bevorderen en ontsluiten van de letteren en het letterkundig leven in Noord-Nederland;
- het uitwisselen van contacten ter zake met andere delen van Nederland;
- het bevorderen van internationale letterkundige contacten;
- het ondersteunen en ontwikkelen van schrijftalent in Noord-Nederland;
- de aandacht vestigen op de kwaliteiten en mogelijkheden van Groningen als centrum van letterkundige activiteiten in het Noorden.

Bij de uitvoering van onze activiteiten laten we ons leiden door onze kernwaarden: hoge artistieke kwaliteit, toegankelijkheid voor een breed publiek, diversiteit en actualiteit.

2. Terugblik 2017-2020

In de periode 2017-2020 heeft Stichting NOORDWOORD (voorheen SLAG) haar rol als voortrekker in de letteren verankerd in de culturele basisinfrastructuur van Groningen. We doen dat vaak op verzoek met adviezen, geregeld als samenwerkingspartner en veelvuldig in de

lobby voor de letteren en voor cultuur in het noorden. Met onze veelbezochte online agenda spelen we een belangrijke rol in de publiciteit voor bijna alle grote en kleine literaire initiatieven in Groningen. Sinds 2017 begeleiden wij ook de stadsdichter bij de verspreiding van poëzie in Groningen: in de stad en steeds meer ook in de provincie Groningen.

Onze festivals Dichters in de Prinsentuin en Het Grote Gebeuren hebben hun bezoekersaantallen zien stijgen en de waardering voor de artistieke kwaliteit van deze festivals is groot. Samen met onze mede-organisator Forum Groningen ontwikkelen we het literair festival Het Grote Gebeuren zo, dat het evenement optimaal aansluit op het nieuwe, veel grotere Forumgebouw en het publiek dat daar bereikt kan worden. Een aantal multidisciplinaire voorstellingen (waaronder een grote eigen productie) bleek bij de afgelopen editie op de oude Forumlocatie al zeer in de smaak te vallen bij de bezoekers. In de toekomst zetten we deze lijn door.

De jaarlijks terugkerende Poëzieweek, de opvolger van de voormalige Poëziemarathon, staat niet meer landelijk op de kaart sinds de stichting CPNB heeft aangegeven daarmee na de editie van 2020 te stoppen. Stichting NOORDWOORD was altijd een belangrijke partner in dit Nederlands-Vlaamse samenwerkingsverband en voorzag in de ondersteuning van een veelheid aan activiteiten in Groningen. De beëindiging van deze landelijke themaweek grijpen wij aan om gedurende het jaar meer literaire activiteiten te organiseren en anderen te ondersteunen vanuit onze cultuurpijlerrol. Daarnaast versterken we in juli ons eigen lange “poëzieweekend” Dichters in de Prinsentuin, dat bezoekers uit heel Nederland en Vlaanderen trekt.

Met de in 2019 succesvol gestarte pilot van NW TALENT is voorgesorteerd op een van onze belangrijkste speerpunten voor de nieuwe cultuurperiode 2021-2024. In de voorbije cultuurperiode heeft Stichting Literaire Activiteiten Groningen/NOORDWOORD zich ontwikkeld tot een hecht team, dat gedurende het jaar de ontwikkeling van de woordkunst in Groningen en Noord-Nederland stimuleert.

3. Visie 2021-2024

We bieden gemakkelijke toegang tot goede literatuur

We hebben te maken met een overgang naar een ander tijdperk, wordt wel gezegd. Een onzekere tijd waarin grote verschuivingen plaatsvinden op het gebied van macht, economie en maatschappelijke verhoudingen. In zo'n tijd die veel vragen en veel weerstand oproept, kan literatuur mensen een grote dienst bewijzen, door ze te helpen om zich te verplaatsen in de ander en te reflecteren op zichzelf. Daarnaast willen we ons publiek ook gewoon laten genieten van al het moois dat in taal is gevat.

We helpen noordelijk talent professionaliseren

Groningen is een vruchtbare akker voor de landelijke letteren: veel talent is de afgelopen decennia vertrokken naar elders om daar verder te kunnen bouwen aan een schrijverscarrière. Op scholen ligt er echter, met projecten van het Poëziepaleis en met Write Now!, een prachtige basis voor de ontwikkeling van jong schrijftalent in het Noorden. Met onze talentgroepen 'NW Talent Startblok' en 'NW Talent Topklas' brengen we bij NOORDWOORD dat talent een stap verder in een professionele omgeving met persoonlijke aandacht.

Dat doen we door het letterenveld toegankelijker te maken, door jonge lokale liefhebbers van literatuur een ongedwongen ontmoetingsplek en netwerk te bieden waarin zij kunnen professionaliseren. Omdat een literaire kunstvakopleiding in de noordelijke provincies ontbreekt, is het extra belangrijk dat wij talentvolle noordelijke schrijvers, en ook getalenteerde organisatoren en programmamakers, de ondersteuning, kennis en ervaringen bieden die nodig zijn in hun ontwikkeling tot professioneel literator.

We zijn een literaire maakplaats

Omdat wij het belangrijk vinden dat nieuwe kunstwerken ontstaan, nieuwe teksten geschreven worden, vernieuwende literaire producties gemaakt worden om van te genieten en over na te denken, realiseren en stimuleren we als literaire maakplaats de totstandkoming van nieuwe woordkunst van hoge kwaliteit.

Dat doen we door, onder de noemer NW MAAKT, opdrachten te verlenen voor het maken van nieuw werk of door nieuwe producties en teksten een plek te bieden in één van onze eigen manifestaties. We brengen schrijvers samen met andere Nederlandse schrijvers, schrijvers uit andere taalgebieden of kunstenaars uit andere disciplines, en laten hen samen nieuw materiaal produceren.

4. Profiel, positionering en samenwerking

Profiel en positionering

NOORDWOORD profileert zich heel gericht op de geschreven en gesproken literatuur: op uiteenlopende literaire genres en een grote diversiteit aan manieren om deze onder de aandacht te brengen. In dat opzicht onderscheiden we ons van multidisciplinaire organisaties, waarin de focus wordt verdeeld over bijvoorbeeld theater en literatuur of (pop)muziek en literatuur. Wij proberen te inspireren door de beste schrijvers en dichters uit het Nederlands taalgebied uit te nodigen, en geregeld ook internationale auteurs. Daarbij haken wij aan bij de actualiteit en hechten we grote waarde aan diversiteit.

Wij moedigen Gronings talent aan vanaf de middelbare school of aan het begin van de ontdekkingsreis van amateur naar professional. We brengen hen in contact met andere beginnende auteurs en met de kennis en ervaring van gevestigde auteurs. Daarmee positioneren wij ons aan het eind van de amateurketen en aan het begin van het literaire landschap in Groningen, met een uitstraling en een bereik tot ver buiten de provinciegrenzen: Vlamingen reizen urenlang om één van onze festivals bij te kunnen wonen. De aan onze festivals deelnemende auteurs en vertalers komen uit alle delen van het land, maar ook uit het buitenland. We brengen hen bij elkaar, waardoor Dichters in de Prinsentuin bijvoorbeeld behalve een laagdrempelig publieksfestival ook een netwerkevent voor dichters is geworden. Naast de spontane netwerken en samenwerkingsprojecten die ontstaan in deze setting, faciliteren we heel gericht samenwerking in de onderdelen NW HUB, NW TALENT en NW MAAKT (zie activiteitenplan). De producties die we onder deze noemers laten ontwikkelen tonen we lokaal op onze eigen festivals, en gaan landelijk in reprise.

Als Groningse Cultuurpijler voor de Letteren heeft NOORDWOORD een spilfunctie in het onder de aandacht brengen van literatuur bij een breed publiek en het stimuleren van vernieuwing en uitwisseling tussen makers. Dit vraagt om intensieve samenwerking met tal van organisaties binnen en buiten de regio, binnen en buiten de landsgrenzen en binnen en buiten de kunstdiscipline. Dat doen we voor de uiteenlopende activiteiten: van landelijke festivals tot hulp aan kleine lokale initiatieven, van talentontwikkeling en het maken van landelijk toerende producties tot ondersteuning aan de stadsdichter.

Samenwerkingspartners

We werken samen met uiteenlopende partners en maken daarbij gebruik van de verschillende netwerken die NOORDWOORD onderhoudt: netwerken van festivals en binnen de letteren, netwerken binnen de Rijksuniversiteit Groningen en binnen de culturele sector in Groningen en elders, en persoonlijke netwerken van onze programmamakers en medewerkers.

Jong talent helpen we bijvoorbeeld professionaliseren door ervaren en gelauwerde schrijvers uit het hele land te betrekken, en door samen te werken met organisaties binnen en buiten de regio. Voorbeelden daarvan zijn De Tekstmederij in Amsterdam of het Noord Nederlands Toneel (NNT) en het Grand Theatre in Groningen. Van een heel andere soort is de samenwerking met – bijvoorbeeld – lokale verzorgingshuizen of wijkcentra bij de ondersteuning van de stadsdichter. Onze festivals worden georganiseerd in samenwerking met diverse lokale, regionale of (inter)nationale partners, afhankelijk van het te organiseren programma of de te realiseren productie. Zo werk(t)en we lokaal samen met Forum Groningen en de Rijksuniversiteit Groningen; regionaal met Explore the North en stichting Oosterhouw; landelijk met stichting Brokken en Poetry International, en internationaal met organisaties als Literaturfestival Globale in Bremen en de bij de Nederlands-Vlaamse 'Poëzietafel' aangesloten organisaties, zoals Poëziecentrum Gent. Een volledig overzicht van samenwerkingspartners en co-producties in de afgelopen jaren is als bijlage bij dit plan gevoegd.

5. Monitoring en evaluatie

Doordat NOORDWOORD een kleine organisatie is zijn de lijnen kort en is iedereen betrokken bij elke manifestatie. Elke activiteit wordt naderhand geëvalueerd met betrokkenen binnen- en buitenshuis; zowel medewerkers en samenwerkingspartners als publiek. Dat gebeurt in brede evaluatiebijeenkomsten, kleinere evaluatiegesprekken en via vragenlijsten, afhankelijk van de omvang en aard van de activiteit. In de komende beleidsperiode geeft de nieuw aan te stellen programmamaker uitvoering aan de artistieke lijn en houdt de directeur de vinger aan de pols. De directeur verantwoordt de gemaakte keuzes aan het bestuur, dat toezicht houdt op het beleid.

2. Activiteitenplan 2021-2024

Inleiding

NOORDWOORD zet, als puur literaire organisatie en als Cultuurpijler Letteren in Groningen sterk in op het bevorderen van literatuur, op de uitwisseling van gedachten, opvattingen en bijzondere taal tussen makers en makers, en tussen schrijvers en publiek. Onze activiteiten zijn grofweg onder te verdelen in drie aandachtsgebieden: het versterken van het literaire klimaat, het organiseren van evenementen en het ondersteunen van talenten. Onze activiteiten vinden grotendeels plaats in Groningen, maar hebben veelal een bereik tot over de landsgrenzen.

Tot onze kernactiviteiten rekenen wij de festivals Het Grote Gebeuren en Dichters in de Prinsentuin; talentontwikkeling; het stimuleren van nieuw werk; de Noordwoord online Literaire Agenda en de Stadsdichtersverkiezing en -ondersteuning. Hieronder is per aandachtspunt inhoudelijk toegelicht wat we precies zullen doen.

Om de artistieke lijn van NOORDWOORD goed te waarborgen en een impuls te geven aan de creatieve ontwikkeling, kiezen we ervoor de programmering niet meer te laten uitvoeren op projectbasis, maar een vaste programmamaker aan te stellen. Deze kan producties en festivals vroegtijdig initiëren, waardoor continuïteit gewaarborgd is en een hogere kwaliteit geleverd kan worden. De balans tussen de uitvoering van onze activiteiten en onze financiële positie is terug te vinden in de Begroting 2021-2024, evenals de verdeling tussen overhead en activiteiten, de financieringsmix en de strategie bij tegenvallende inkomsten. Ons goede werkgeverschap is uitgelicht in de bijlage *Toepassing Landelijke Codes*.

1. Versterken literair klimaat

NOORDWOORD heeft in de afgelopen jaren steeds meer de rol kunnen innemen die de aanvankelijke oprichters van de Stichting Literaire Activiteiten Groningen voor ogen stond en die niet meer weg te denken is uit de literatuur. De benoeming tot Cultuurpijler Letteren is een erkenning van die positie in Groningen en is een aanmoediging om de rol nog sterker uit te dragen. Dat doen we in Groningen niet alleen via de literaire agenda, de stadsdichter of de uitreiking van literatuurprijzen. Ook laten we de Groninger letteren floreren door gedurende het jaar mooie initiatieven te ondersteunen en een verwelkomende organisatie te zijn voor liefhebbers van literatuur. Landelijk gezien versterkt NOORDWOORD de Nederlandse letteren met sterke manifestaties (zie §2), met vernieuwende producties (zie §3c: NW MAAKT) en met de verwelkoming en begeleiding van talent (zie §3a: NW TALENT).

1a. LITERAIRE AGENDA GRONINGEN

Onze Groninger online LITERAIRE AGENDA, een kernactiviteit, is een uitkomst voor wie in literatuur is geïnteresseerd. In één oogopslag is duidelijk welke literaire activiteiten er de provincie zullen plaatsvinden. De websitebezoeker kiest zelf wat hij de moeite waard vindt: alle activiteiten worden gelijkwaardig naast elkaar gepresenteerd. Met de Literaire Agenda verlevendigen we het literaire klimaat in provincie en stad en vereenvoudigen we de snelle toegang tot literatuur voor een breed publiek. Met het wegvallen van de Poëzieweek (zie §2)

zullen de betreffende activiteiten meer gespreid door het jaar plaatsvinden en zichtbaar blijven in de agenda.

De afgelopen jaren is het gebruik van de website jaarlijks toegenomen (zie jaarcijfers), en mede dankzij intensiever gebruik van de sociale media vinden steeds meer bezoekers via de Literaire Agenda hun weg naar poëziebattles, schrijversinterviews, boekverfilmingen of dichtersoptredens.

Voor de totstandkoming van de agenda werken we samen met verscheidene programmerende organisaties en zijn we voortdurend alert om ook nieuwe activiteiten meteen te kunnen delen. Voor de organisatoren van de activiteiten, die wij belangeloos vermelden, betekent de online literaire agenda van NOORDWOORD een aantrekkelijk marketinginstrument met een uitstekend bereik onder een zeer geïnteresseerde doelgroep. We krijgen dan ook wekelijks meerdere verzoeken voor vermelding in de agenda.

1b. STADSDICHTER GRONINGEN

Het stadsdichterschap van Groningen is niet alleen een eervolle functie, het is ook een tweejarige opdracht aan de betreffende dichter om poëzie onder de aandacht te brengen van alle Groningers. Dat doet hij of zij door jaarlijks zes of meer gedichten in opdracht van de Gemeente te schrijven en daarnaast eigen projecten op te starten.. Na een sollicitatie- en selectieprocedure door een deskundige jury vindt de uiteindelijke benoeming plaats door het College van B&W van Gemeente Groningen. In 2019-2020 is Renée Luth stadsdichter. In januari 2021 draagt ze haar functie over aan haar opvolger.

Een kernfunctie van NOORDWOORD is het faciliteren van de stadsdichter. Dat gebeurt al in de selectie- en benoemingsprocedure en wordt voortgezet tijdens de ambtsperiode van de stadsdichter. We zetten de stadsdichter in de schijnwerpers en ondersteunen hem of haar bij het realiseren van zijn of haar plannen. Noordwoord oefent geen invloed uit op het inhoudelijk karakter van die plannen. Het is verheugend om te zien dat de laatste drie stadsdichters de afgelopen jaren ook de provincie introkken, met projecten die inwoners heel direct lieten kennismaken met poëzie. De ondersteuning daarvan doet een appèl op de maatschappelijke rol van Noordwoord en draagt bij aan een levendig literair klimaat in heel Groningen.

In het aanstellen en ondersteunen van de stadsdichter werken we, naast met Gemeente Groningen, samen met andere organisaties die helpen bij uitvoering van de plannen van de betreffende stadsdichter.

Het verdwijnen van de Poëzieweek en bijbehorende activiteiten (zie §2) is aanleiding om de tweejaarlijkse verkiezing van de stadsdichter een nog centraler podium te geven. De geëigende plek voor de inhuldiging van de bekleder van dit ambt is het feest dat de gemeente Groningen voor alle Groningers organiseert: het jaarlijkse nieuwjaarsfeest. We zetten er op in dat de eerstvolgende stadsdichter op dit gemeentefestijn alvast een vliegende start krijgt in het brede publieksbereik.

1c. LITERAIRE PRIJZEN

De uitreiking van literaire prijzen genereert veelal een flinke dosis media-aandacht. Door de uitreiking van literaire prijzen te organiseren, laten we bij een breed publiek zien hoeveel moois en waardevols de Groninger literatuur te bieden heeft.

De prijs voor het Beste Groninger Boek wordt jaarlijks uitgereikt voor twee boeken (fictie en non-fictie) die een sterke link met Groningen hebben. Een winnend boek is geschreven door een Groninger, is opgesteld in de Groninger taal, speelt zich af in Groningen of heeft een onderwerp dat Groningse kwesties betreft. Eerdere winnaars waren bijvoorbeeld Auke Hulst, Barbara Stok, Karin Sitalsing, Tonnus Oosterhoff en Nhung Dam. Met deze prijs bevorderen we de brede aandacht en waardering voor de Groninger letteren, ook onder een publiek van 'niet-lezers'. Ook stimuleert de prijs de verkoop bij lokale boekhandels.

De Kees van der Hoefprijs is genoemd naar de culturele duizendpoot, die door zijn activiteiten een cultstatus kreeg. De prijs wordt om het jaar uitgereikt aan een spilfiguur in de Groninger letteren, iemand die wezenlijk heeft bijgedragen aan het Groninger literaire klimaat.

1d. ONDERSTEUNEN INITIATIEVEN

Als de centrale letterenorganisatie NOORDWOORD, die in toenemende mate herkenbaar is, worden we steeds vaker benaderd voor advies en ondersteuning in de totstandkoming van soms prachtige plannen. Hoewel we als SLAG al jaarlijks een klein budget reserveerden voor dit soort initiatieven, ontbreekt ons de tijd en aandacht om nieuwe initiatieven daadwerkelijk te ondersteunen. Dat vinden we ongelooflijk jammer. In de komende beleidsperiode reserveren we daarom zowel uren van medewerkers als budget om andere – vaak kleinere – organisaties te helpen en te faciliteren bij het ontwikkelen van hun activiteiten. Dankzij onze ervaring, ons netwerk en onze expertise kunnen we voor kleine organisaties eenvoudig een wezenlijk verschil maken en bij grote organisaties met korte klappen een grote meerwaarde bieden op literair gebied. Dat pakt goed uit in beide richtingen: de betreffende organisaties worden genoemd in onze marketinguitingen, terwijl NOORDWOORD via deze routes een nieuw publiek bereikt en onze naamsbekendheid toeneemt.

De verschillende initiatieven vinden plaats gedurende het jaar en (meestal) buiten onze eigen festivals om. Kwaliteit speelt in zoverre een rol dat onze directeur en programmamaker een inschatting maken van kwaliteit en haalbaarheid en onafhankelijk bepalen op welke initiatieven we in zullen gaan. Door onze betrokkenheid bij deze initiatieven groeit zo het literaire klimaat in het noorden en kunnen nog meer mensen genieten van literatuur.

2. Literaire manifestaties

De Stichting Literaire Activiteiten Groningen, nu NOORDWOORD, is ooit opgericht om verbinding te leggen tussen verschillende literaire happenings in de stad Groningen, waaronder de Poëziemarathon, later Poëzieweek (sinds 1999); Dichters in de Prinsentuin (sinds 1998) en Het Grote Gebeuren (sinds 2009). Hoewel NOORDWOORD zich inmiddels een veel bredere rol heeft aangemeten, levert het met de verschillende evenementen onverminderd kwalitatief hoogwaardige activiteiten. De festivals die NOORDWOORD organiseert zijn aanjagers voor ontwikkeling van talent, sterke producties en prachtige samenwerkingsverbanden, lokaal tot internationaal. Ze brengen kwalitatief hoogwaardige literatuur dichtbij de mensen.

Nu CPNB de Poëzieweek heeft losgelaten kiezen wij ervoor om eveneens afscheid te nemen van dit evenement. Dat kan gezien worden als bedroevend en rampzalig voor de (Groninger) poëzie, maar wij zien juist allerlei kansen, zowel voor de stadsdichter (zie §1b), als voor de beide andere festivals en niet in het minst voor een jaarrond bruisend noordelijk letterenklimaat. Zo kunnen we via de andere twee festivals én onze overige activiteiten met meer kracht onze rol als literaire spil, literatuurvernieuwer en bezorger van hoogwaardige woordkunst vervullen. Daarbij streven we naar betere spreiding van onze activiteiten gedurende het jaar: in de zomer een meerdaags poëziefestival, in de winter een breed literatuurfestival en gedurende het jaar ondersteuning van diverse initiatieven.

2a. POËZIEFESTIVAL DICHTERS IN DE PRINSENTUIN

Na de oprichting in 1998 is onze kernactiviteit Dichters in de Prinsentuin uitgegroeid tot een driedaags openluchtpoëziefestival dat tot over de landsgrenzen vermaard is vanwege de intimiteit van de voordrachten, het kwalitatief sterke programma en de bijzondere locatie.

Met de Prinsentuin als hoofdprogramma biedt het jaarlijkse festival naast voordrachten ook verdieping, krijgen talentvolle dichters er de kans te groeien en ontstaan er nieuwe producties in samenwerkingsverbanden tussen dichters met elkaar en dichters met makers uit andere kunstdisciplines. Niet alle programma's zijn vrij toegankelijk, maar we houden de financiële drempel zo laag mogelijk.

Met name het hoofdprogramma in de Prinsentuin kan dan ook bogen op tal van ingrediënten die een festival aantrekkelijk maken: er treden veel goede dichters op; de bijzondere locatie biedt kans om op te gaan in de poëzie, maar je er ook even uit los te weken; in de loofgangen is veel interactie met de dichters mogelijk en verder is in de zomerse tuin volop gelegenheid even een gesprek aan te knopen met deze of gene. Bovendien is er vrije toegang. Die inspirerende setting wordt gewaardeerd door bezoekend publiek, en evenzeer door de optredende dichters, die elkaar hier treffen. Geen wonder dat dichters als Gerrit Komrij of Rutger Kopland, en toonaangevende dichters van dit moment, graag deelnemen of -namen aan het festival. En geen wonder, dat ieder jaar meer amateurdichters de professionele dichters op het festival willen flankeren en van professionals willen leren. Inmiddels hebben circa duizend verschillende dichters eens of vaker deelgenomen aan dit grootste openlucht-poëziefestival van West-Europa en trekt het festival jaarlijks zo'n 2500 bezoekers.

2b. LITERATUURFESTIVAL HET GROTE GEBEUREN i.s.m. Forum Groningen

Voor wie graag literatuur leest en interesse heeft in achterliggende opvattingen, parallellen tussen boeken zoekt, de schrijver beter wil leren kennen of gewoon de teksten wil horen is Het Grote Gebeuren, onze co-productie met Forum Groningen, een Walhalla. Deze kernactiviteit biedt jaarlijks prachtige literatuurprogramma's, lezingen, debatten, scholierenprogramma's en resultaten uit samenwerkingsprojecten die we initiëren tussen schrijvers en andere kunstenaars. Zo produceerden we in aanloop naar de meest recente editie een hervertelling van Belcampo's *Het Grote Gebeuren* in een muziekvoorstelling door schrijver Auke Hulst en Corrie van Binsbergen: *Een Groter Gebeuren*. Na de première op ons festival, trok deze Noordwoordproductie door theaters in het land en oogstte vier sterren in de *NRC*. Ook betraden Oek de Jong, Nino Haratischwili, Cees Nootenboom en Manon Uphoff, evenals in eerdere jaren bijvoorbeeld Toon Tellegen, Arnon Grunberg, Connie Palmen, Adriaan van Dis, Nelleke Noordervliet en Meir Shalev het podium. Naast zulke gerenommeerde auteurs kregen ook vele debutanten en vele andere interessante en goede schrijvers een volwaardige plek in het programma.

Deze basis is schitterend, maar we zien ook dat het tijd is om de volgende stap te zetten en enkele wijzigingen te doen aan het huidige concept. Allereerst onderzoeken we met co-producent Forum Groningen de mogelijkheid het festival van de hectische novembermaand te verhuizen naar de rustiger wintermaanden. Ook zetten we erop in de sterke basis van Het Grote Gebeuren uit te bouwen tot een meerdaags literatuurfeest. Daarin moet kwalitatief hoogwaardige literatuur en vernieuwing centraal blijven staan, maar richten we ons ook op een breder, minder literair gevormd, publiek. Dat betekent dat we breder zullen programmeren en dat het festival via randprogrammering tot een laagdrempelig knalfeest van literatuur zal worden, dat echter onverminderd programma's van hoge kwaliteit aanbiedt. Met feest van de literatuur bedoelen we literatuur in brede zin, in alle literaire genres, van proza tot poëzie, van bekende tot nieuwe genres. Met deze stappen verwachten we een groter publiek te kunnen laten genieten van literatuur. De mogelijkheden en uitstraling van het nieuwe Forumgebouw (700.000 bezoekers in de eerste twee maanden na opening) dragen zeker bij aan een sterke positionering van het festival.

3. Talentontwikkeling en vernieuwing

In onze functie als spil in het noordelijke letterenklimaat hechten we een groot belang aan het verwelkomen van literatuurlijefhebbers in het literaire veld en de ondersteuning van jonge makers bij het ontplooiën van hun talenten. Die ondersteuning geldt in eerste instantie talentvolle schrijvers die nog beter willen schrijven, via onze kernactiviteit NW TALENT. We stimuleren echter ook gevestigde schrijvers zich te blijven ontwikkelen door hen in producties nieuwe genres te laten verkennen en met makers uit andere disciplines te laten werken, onder de noemer NW MAAKT. Ook door schrijvers uit andere taalgebieden te programmeren in onze activiteiten en in contact te brengen met Nederlandstalige auteurs, verrijken we de Nederlandse letteren. Daarnaast bieden we ondersteuning aan lezers en liefhebbers die op een andere manier bij het literaire veld betrokken willen zijn: de organisatie van evenementen, redactionele activiteiten, vertaalactiviteiten, publicitaire activiteiten. Deze jonge groep enthousiastelingen bereiken we via onze NW HUB.

Met deze programma's en activiteiten bereiken we verschillende doelen: we ondersteunen talenten zich te ontwikkelen tot professionele makers; we stimuleren een levendig literair klimaat; we stimuleren innovatie in de letteren en meer specifiek onze eigen activiteiten en we betrekken nieuw publiek bij onze activiteiten. De gemene deler in de namen, NW, is te lezen als afkorting van zowel NOORDWOORD als NIEUW/NEW.

3a. NW TALENT: STARTBLOK en TOPKLAS

In het lopende seizoen, 2019-2020, is NW TALENT van start gegaan. Er was veel animo voor deze pilot en de reacties van de deelnemers zijn tot dusver heel positief. Reden voor ons om deze kernactiviteit te verankeren in onze organisatie.

Startblok

Het NW Talent Startblok vormt de basis: we ondersteunen een selectief gezelschap van jonge veelbelovende schrijvers met een divers en kwalitatief sterk leer- en begeleidingstraject. In de eerste plaats bieden we met het Startblok 'input' van kennis en inspiratie: schrijfworkshops en bezoek aan diverse festivals en voorstellingen. De deelnemers kregen onder meer workshops over korte verhalen door van Rob van Essen en over het manifest en performance door het duo Erik Bindervoet en Ingejan Ligthart Schenk. Later volgen nog bijeenkomsten met uitgeverij en ervaringsdeskundigen over de praktische en zakelijke kanten van het vak. In de komende jaren zullen de talenten ook deelnemen aan onze NW HUB (zie §3b) als ontmoetingsplaats en om ideeën uit te wisselen en verder te brengen. Daarnaast bieden we hen de kans om met eigen werk op te treden op onze festivals. De Startblokdeelnemers leren zo bij ons verschillende aspecten van het schrijversvakmanschap kennen, proberen verschillende genres uit, leren ook van makers uit andere disciplines en ontdekken welke (andere) werkvormen of disciplines het best bij hen passen.

Topklas

Waar het Startblok aan schrijvers vooral een brede kennismaking biedt met het letterenveld en het professionele schrijverschap, biedt een NW Talent Topklas een intensivering binnen een bepaald genre. Deelnemers aan een NW Talent Topklas hebben hun schrijftalent al volop

bewezen en krijgen hier de kans om één specifieke discipline verder uit te diepen en gedurende het jaar te werken aan een eigen productie. Soms zal dat een eigen tekst zijn, soms een samenwerking met kunstenaars uit andere disciplines. Daarbij worden ze ondersteund door verschillende professionals, afhankelijk van het gekozen genre en het te leveren eindproduct. Zoveel mogelijk zullen we hen stimuleren en ondersteunen de resultaten te delen met publiek, waar mogelijk doen we dat ook - tegen een eerlijk honorarium - op onze eigen festivals.

We bieden jaarlijks twee Topklassen aan. Tijdens de pilot kon men deelnemen aan de Topklas Poëzie (aangeboden i.s.m. de Schrijversvakschool), en in januari 2020 ging de Topklas Toneelschrijven van start (aangeboden i.s.m. Grand Theatre Groningen en De Tekstmederij uit Amsterdam). Vanwege de pilot in het eerste seizoen hebben we onze onderwerpkeuze gebaseerd op het aanwezige talent dat zich de afgelopen jaren in Groningen heeft gemanifesteerd. Ook in de komende jaren laten we de keuze afhangen van de behoeftes en ambities van de deelnemers en van nieuwe talenten die zich zelf aanmelden. Als uit een afgerond Startblok of Topklas nieuwe ideeën ontstaan proberen we die te realiseren in de vorm van een nieuwe Topklas. Deelnemers kunnen dus meerdere Topklassen achter elkaar volgen.

Selectie

NW Talent staat open voor deelnemers uit heel Noord-Nederland. Aan vaste selectiecriteria doen we niet, omdat bij ieder individu het talent zich anders manifesteert. Voor het NW Talent Startblok blijkt het tot nu toe een goede indicator voor gemotiveerde deelname dat iemand al actief is als (beginnend) schrijver, bijvoorbeeld vanuit een studie of als lid van een literair collectief. Ook organisaties als de Schrijversvakschool, Poëziepaleis of Urban House dragen deelnemers bij ons voor, al dan niet op ons verzoek. Voorwaarde voor deelname aan een NW Talent Topklas is dat men al in enige mate op professioneel niveau schrijft en dat het werk aantoonbaar kwaliteit heeft. Na afloop ontvangen de deelnemers een certificaat van deelname.

3b. NW HUB

Als letterenorganisatie met een spilfunctie zetten we de komende beleidsperiode de deuren naar de letteren wijd open voor jonge noorderlingen: studenten die hun weg nog moeten vinden; internationals idem dito, en natuurlijk onze eigen talenten. We hebben daarmee twee doelen: we willen jonge mensen betrekken bij het toenemend levendige literaire en culturele klimaat en we willen hen laten genieten van het moois dat anderen maken. De toename van publiek in onze activiteiten is mooi meegenomen, maar bovenal willen we hen als medemakers, vrijwilliger of enthousiastelingen betrokken laten voelen bij die activiteiten.

We zijn ervan overtuigd dat er in jonge literatuurlijfhouders grote talenten verscholen zijn, prachtige programma-ideeën en bijzondere teksten die nog geschreven moeten worden. Hun bravoure en enthousiasme start daar, waar bij volwassen professionals de ratio de overhand neemt. Met de NW HUB scheppen we daarom een situatie waarin vernieuwing kan ontstaan, waarin een creatieve vibe voelbaar is, waarin de een zijn schrijftalent ontdekt en waarin de ander kansen krijgt om creatieve literaire ideeën uit te werken tot producties of programma's. Wat we willen, is jonge honden ruim baan geven en enthousiastelingen enthousiasmeren en faciliteren.

Het opengooien van letterendeuren beginnen we met maandelijkse bijeenkomsten op een vaste en veilige plek, met vrije toegang voor jonge geïnteresseerden. Dit is zeker niet het zoveelste open podium, wel een literair nest waar gespard kan worden, waar plannen gemaakt kunnen worden en waar experimenten beginnen. We kiezen ervoor geen vast programma neer te zetten, maar zullen soms gespreksonderwerpen poneren, soms plannen opwerpen, soms stimuleren te schrijven of te lezen, soms werk met elkaar laten delen, soms makers uit andere disciplines uitnodigen met de bezoekers aan de slag te gaan. Zoveel mogelijk laten we de invulling van deze bijeenkomsten echter aansluiten op de wensen en behoeften van de bezoekers/deelnemers zelf. Zo kunnen we talentvolle deelnemers aanmoedigen mooie ideeën uit te werken of hen betrekken bij de organisatie van onze eigen verschillende activiteiten. Door hen te laten opereren onder supervisie van onze programmamaker blijft de kwaliteit van onze activiteiten gewaarborgd.

3c. NW MAAKT

In de geschiedenis van NOORDWOORD, of eerder SLAG, zijn tal van nieuwe werken, boeken en eigen producties ontstaan. De afgelopen jaren zijn samenwerkingsprojecten en eigen producties tot onze kernactiviteiten gaan behoren. Niet alleen worden daarmee nieuwe werken en nieuwe inzichten geboden aan publiek; ook leveren nieuwe producties een bijdrage aan de ontwikkeling van de letteren, of breder, de kunsten. Hier valt veel samen: we bieden talentvolle jonge makers uit NW Talent Startblok en NW Talent Topklassen de kans en een podium om daadwerkelijk producties te realiseren; we vernieuwen literatuur door gevestigde schrijvers uit hun comfortzone te laten stappen in samenwerking met andere (buitenlandse) schrijvers of makers uit andere disciplines; we gebruiken onze festivals om deze producties te delen met ons publiek en we bereiken met onze producties een landelijk publiek, doordat deze elders geprogrammeerd kunnen worden. De hierboven genoemde en geprezen productie *Een Groter Gebeuren* van Auke Hulst en Corrie van Binsbergen, die en door het hele land toerde, is daarvan een mooi voorbeeld. De producties die in aanloop naar de festivals worden gemaakt, sluiten veelal aan bij het betreffende festivalthema.

We hechten veel belang aan de artistieke kwaliteit van onze producties. Talenten worden in het productieproces intensief begeleid door onze programmamakers en workshopleiders, die vaak zelf gerenommeerde makers zijn. Ook voor andere producties selecteren we sterke artiesten, faciliteren we waar mogelijk en houden actief de vinger aan de pols bij de concrete uitvoering van het creatieve proces.

Tot nog toe werden producties via projectopdrachten veelal begeleid door onze tijdelijk ingevlogen programmamakers, die bovendien een groot deel van de organisatie op zich namen in hun vrije tijd. Door in de komende beleidsperiode een vaste programmamaker aan te stellen binnen NOORDWOORD (zie de beschreven ambities in het hoofdstuk Organisatie) kan in een eerder stadium worden gestart met producties en is continuïteit verzekerd. Op die manier blijven we de kwaliteit van onze producties waarborgen en laten deze aansluiten bij de artistieke lijn van Noordwoord.

3d. PARELS KWEKEN

Het project Parels Kweken was ruim tien jaar geleden de aftrap voor onze ondersteuning van talent. In dit project geven professionele poëziedacteuren feedback op gedichten van amateurdeelnemers aan Dichters in de Prinsentuin. Die inhoudelijke feedback wordt vervolgens aangevuld met een voordrachtsworkshop voorafgaand aan het festival. Het is een waardevolle kennismaking met het professionele veld en biedt beginnende dichters concrete ontwikkelingshandvatten.

3e. INTERNATIONALE UITWISSELING

Met name voor onze festivals Dichters in de Prinsentuin en Het Grote Gebeuren nodigen we, soms in samenwerking met buitenlandse organisaties, auteurs uit andere taalgebieden uit om hun werk te delen. Een hoge kwaliteit van het werk van de betreffende auteur is leidend voor onze keuze. Door internationaal te programmeren bieden we ons publiek zicht op wat elders is ontstaan, maar ook en vooral brengen we Nederlandse schrijvers in contact met actueel werk uit andere talen en culturen. Die stimulerende werking komt in eerste instantie tot uitdrukking in de resultaten uit samenwerkingsverbanden die we onze buitenlandse auteurs laten aangaan met lokale of andere Nederlandstalige schrijvers en andere makers.

We onderzoeken verder de mogelijkheid om in samenwerking met de stichting Oosterhouw – beheerder van het voormalige woonhuis van dichter C.O. Jellema in Leens - auteurs uit een ander taalgebied gedurende enkele weken vanuit residentie te laten werken aan nieuw werk, in samenwerking met Nederlandstalige schrijvers en vertalers. Ook hechten we er belang aan vertalers bij het publiek voor het voetlicht te brengen en hen te betrekken in de totstandkoming van nieuw werk van onze gasten van elders.

3. Publieksbereik en inbedding

Met grote evenementen als Dichters in de Prinsentuin en Het Grote Gebeuren en een hele reeks kleinere bereikt NOORDWOORD een groot publiek, zowel lokaal, regionaal als landelijk. De komende jaren richten we ons op het verbreden van ons publiek. Daarnaast verstevigen we de band met onze bezoekers versterken we de positie van NOORDWOORD als organisatie en als “merk”. Na de naamswijziging en de lancering van de NOORDWOORD-website is consequent gebouwd aan het merk NOORDWOORD.

1. Publieksbereik/doelgroepen

De festivals en evenementen van NOORDWOORD kennen een grote groep vaste bezoekers. Het is van belang deze groep vast te houden: zij zijn onze ambassadeurs. Maar zonder verversing vergrijsst deze doelgroep. Alleen dat al is reden om ons publiek permanent te verbreden en te vernieuwen. Wij onderzoeken niet alleen de groep bezoekers die we wél trekken, we willen ook beter weten waarom we sommige doelgroepen níet trekken. We willen leren hoe we hen met een uitgekiende mix van programmering, productie en marketing wél kunnen bereiken.

Met een aantal ontwikkelingen anticiperen we al op de uitkomsten van dergelijk onderzoek. Zo zagen we een toename van jongere bezoekers aan de laatste edities van Dichters in de Prinsentuin: de programmering kreeg een sterk actueel en maatschappelijk gezicht, waarin ook de vanzelfsprekendheid van diversiteit in gender en afkomst voor de jongere generaties zichtbaar was. Ook worden sinds twee jaar scholieren betrokken bij ons festival Het Grote Gebeuren, in samenwerking met het voortgezet onderwijs en Forum Groningen. In een speciaal scholierenprogramma werden in het eerste jaar circa 60 scholieren bereikt, in het tweede jaar, 2019, liep dit al op tot 160.

Vanaf 2020 zal Het Grote Gebeuren plaatsvinden in Forum Groningen, waar we nogmaals een aanzienlijke uitbreiding van het scholierenprogramma verwachten. Daarnaast biedt het spraakmakende gebouw, dankzij de diverse zalen en ruimtes en veel technische mogelijkheden, de kans en de ambiance om ook het totale bezoekersaantal te verhogen: we mikken voor 2020 op 950 bezoekers en willen binnen de komende beleidsperiode doorgroeien naar minimaal 1250. Op de nieuwe locatie kan ook beter ingespeeld worden op de verschillende soorten bezoekers: de literatuurlijfhebber op zoek naar verdieping, de “gemiddelde lezer” die afkomt op de grote namen, het voorlezen en de signeersessies, en de festivalbezoeker die hier en daar een interview bijwoont, maar ook veel waarde hecht aan een leuk randprogramma en horecafaciliteiten.

Bezoekersaantallen:

	2019	2018	2017
FESTIVALS			
Het Grote Gebeuren	820	450	477
Dichters in de Prinsentuin	2600	2536	2200
Poëzieweek / Poëziemarathon	909	1175	1800
PRIJZEN & STIPENDIA			
Beste Groninger Boek en Kees van der Hoef-prijs	135	135	-
Stadsdichteravond (tweejaarlijks)	200	-	160
OVERIGE ACTIVITEITEN			
Bezoekers:			
• Lezing Antjie Krog	147		
• Noordwoordprogramma op de Nacht van Kunst & Wetenschap (8 juni 2019)	250		
Actieve deelnemers:			
• “Parels kweken” (amateurparticipatie Dichters in de Prinsentuin)	30		
• Talentworkshops	15		
• Leesclub (middelbare scholieren)	160		
Totaal deelnemers/bezoekers overige activiteiten	602	604	685
TOTAAL	5.266	4.900	5.322

2. Publieksonderzoek

Publieksonderzoek tijdens en na de festivals biedt inzicht in de samenstelling en wensen van bezoekersgroepen. Publieksenquêtes per email na een festival of evenement geven basisinformatie, maar dat gaan we verdiepen door aanvullend onderzoek met bijvoorbeeld klankbordgroepen, specifieke enquêtes en een gebruikersonderzoek onder websitebezoekers.

In najaar 2019 zijn we gestart met systematisch publieksonderzoek, iets wat we de komende jaren uitbreiden en tot een vast onderdeel van het communicatie- en marketingbeleid maken. In 2019 bleken bezoekers heel enthousiast over Het Grote Gebeuren. Opvallend was, dat naast de bekende schrijvers onze eigen producties het hoogst werden gewaardeerd. De resultaten geven inzicht in woonplaats, leeftijd en geslacht, en in eerder bezoek en wensen en kritiek met betrekking tot het programma (zie Jaarverslag 2019). Deze gegevens worden gebruikt voor programmering en marketing van volgende edities.

Behalve publieksonderzoek worden gegevens over mediabereik, website- en social mediabezoek en abonnees van e-mailnieuwsbrieven bijgehouden, vergeleken met eerdere gegevens en gebruikt om bij te sturen.

3. Community versterken en klantenbinding

Als lezer of literatuurliehebber maak je deel uit van een gemeenschap van gelijkgezinden. De activiteiten van NOORDWOORD en de digitale media kunnen dat “community-gevoel” versterken. Elke activiteit en elk medium heeft daarin zijn eigen accent; Het Grote Gebeuren noemen we zelf al “het leukste festival voor lezers en schrijvers”, Dichters in de Prinsentuin ontwikkelt zich meer en meer ook als een “community van dichters”. Onze talentafdeling is, samen met de NW HUB, bovendien ook een fysieke community.

De komende jaren zetten we in op een nieuwe invulling van onze e-mailnieuwsbrieven: meer gericht op de actualiteit, nieuws, kennis en informatie. Dat gaat hand in hand met de uitbouw van onze website tot “kenniscentrum”, waar informatie te vinden is over de literaire stand van zaken in Groningen en de rest van Noord-Nederland, achtergrondverhalen, introducties tot onze festivals en nabeschouwingen op festivals en evenementen. Door audio- en videoregistraties van evenementen vergroten we de “erfenis” van manifestaties. Tegelijk draagt dat bij aan het verstevigen van de aantrekkingskracht van de website.

Dat we snel, vriendelijk en laagdrempelig benaderbaar zijn via social media bindt mensen ook aan ons. Met name de communicatie op Facebook draagt bij aan het groepsgevoel, zo blijkt uit de vele reacties die daar voortdurend binnenkomen.

4. Toegangsprijzenbeleid

Creatief omgaan met toegangsprijzen en marketing helpt doelgroepen te bereiken die anders buiten beeld blijven, met name jongeren. Het is ook een algemeen promotiemiddel: met bijvoorbeeld *early bird*-kaartjes creëer je een extra publiciteitsmoment. Bij Het Grote Gebeuren en de betaalde onderdelen van Dichters in de Prinsentuin hanteren we speciale toegangsprijzen voor jongeren/studenten, om de toegankelijkheid voor deze doelgroep te garanderen én hen expliciet welkom te heten. Daarnaast is er korting voor bibliotheekleden om deze groep lezers, die niet altijd even kapitaalkrachtig is, te stimuleren onze festivals te bezoeken. Houders van een pas voor minima in verscheidene Groninger gemeenten (zoals de Stadjespas) mogen ook rekenen op een gunstige toegangsprijs.

5. Publiciteitsmiddelen: online en offline

Voor de festivals Dichters in de Prinsentuin en Het Grote Gebeuren wordt een brede schakering van publiciteitsmiddelen ingezet: de website www.noordwoord.nl met per festival een eigen subpagina als basis, met alle informatie over het programma. De beide festivals hebben een eigen Facebookpagina, een eigen Twitteraccount en een eigen Instagramaccount. Ook hebben beide festivals een eigen e-mailnieuwsbrief. In de maanden en weken voor het festival zetten we betaalde Facebookadvertenties in. Verder brengen we onze activiteiten onder de aandacht via de diverse online “uit-agenda’s”, waaronder een aantal Engelstalige. Ongeveer een kwart van de respondenten uit het publieksonderzoek geeft aan via een website of social media van het festival gehoord te hebben.

Ook offline zetten we de nodige middelen in: driehoeksborden of 2-signs, flyers, posters, programmaboekjes, roll-upbanners etc. We verspreiden posters en flyers over diverse locaties

(bibliotheken, culturele instellingen) in Noord-Nederland en bij literaire evenementen elders in het land. Vaste samenwerkingspartner bij de organisatie van Het Grote Gebeuren is Forum Groningen. Zij besteden aandacht aan het festival in vorm van nieuwsbrieven, posters, het verspreiden van flyers over de bibliotheekfilialen etc.

Tijdens de festivals worden (professionele) foto's en filmopnames gemaakt die vooral op social media worden gedeeld. Verslagen die gemaakt worden van (onderdelen van) de festivals worden op de website geplaatst en vaak bezocht.

Online bereik:

	2019
WEBSITES – unieke bezoekers	<i>In de drukste maand</i>
www.noordwoord.nl	9769
(tot 30 maart slaggroningen.nl)	(maart)
Totaal unieke bezoekers per jaar	61.678
Totaal bezoeken per jaar	142.918
SOCIALE MEDIA - volgers	2019
Facebook (totaal vd accounts)	5.158
Twitter en Instagram (totaal v.d. accounts)	2.428
Ontvangers nieuwsbrieven	1.760
Stadsdichter Groningen (Facebook + twitter)	1.277
Totaal volgers sociale media	10.623

Naast marketingactiviteiten voor onze grote festivals doen we ook het nodige bij de kleinere evenementen: zo delen we persberichten, foto's en filmpjes van de uitreiking van de Kees van der Hoefprijs en het Beste Groninger Boek en maken publiciteit voor eigen en andere literaire activiteiten in het noorden. De tweejaarlijkse verkiezing van de stadsdichter wordt sinds enkele jaren door NOORDWOORD georganiseerd en levert altijd veel aandacht op. Online loopt de publiciteit hiervoor via de website www.noordwoord.nl, met subpagina's per onderdeel, via de NOORDWOORD-nieuwsbrief en Facebook, Twitter en de Instagramaccounts van Noordwoord. De stadsdichter verzorgt ook zelf veel publiciteit door intensief zijn of haar social mediakanalen te vullen.

6. Media en PR

De twee grote festivals, Dichters in de Prinsentuin en Het Grote Gebeuren, trekken zowel lokale als landelijke media-aandacht. Dichters in de Prinsentuin kan ook rekenen op grote belangstelling vanuit Vlaanderen. Persberichten leveren vrijwel altijd artikelen op in de lokale en regionale papieren media. Voor de twee festivals is er ook landelijk aandacht van de grote kranten (*Volkskrant, Trouw, Parool, NRC*), Radio 1 en populaire tijdschriften (bijv. *Elle, Spoor, Zin*). Het *Dagblad van het Noorden* besteedt veel aandacht aan de festivals via interviews, voorbeschouwingen en recensies. Steeds vaker ook verschijnen er online berichten in blogs, digitale tijdschriften e.d., zoals *Tzum, Filter* en *Hebban*. Met de lokale en regionale media bestaan goede contacten en relaties. In de komende beleidsperiode zetten we in op meer en betere relaties en ingangen bij met name die landelijke media.

4. Kwaliteit organisatie en professionaliteit bedrijfsvoering

1. Bestuurlijke verantwoording en toepassing Codes

Stichting NOORDWOORD heeft een eindverantwoordelijk stichtingsbestuur en een directeur aan wie het bestuur de dagelijkse leiding heeft gedelegeerd. Het lidmaatschap van het bestuur is onbezoldigd. De actuele samenstelling van het bestuur wordt vermeld op noordwoord.nl/contact. Op noordwoord.nl/anbi is het rooster van aftreden te vinden, evenals de recente jaarverslagen waarin de relevante nevenfuncties van de bestuursleden worden vermeld.

De stichting wordt bestuurd volgens de principes van de Governance Code Cultuur¹. Wij onderschrijven ook de Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie, en geven daar uitvoering aan voor zover de omstandigheden daar de mogelijkheid toe bieden. Voor een uitgebreide toelichting op de toepassing van de Codes, verwijzen we naar de bijlage Toepassing Codes in dit beleidsplan.

2. Inrichting van de organisatie nu en straks

2017-2020: zakelijke professionalisering

Op het moment van schrijven (januari 2020) hebben de directeur (28 uur per week) en de online redacteur (tevens projectmedewerker, 12 uur per week) een vast dienstverband en zijn er twee medewerkers met een tijdelijke aanstelling: de productieleider-managementassistent (20 uur per week), en de medewerker marketing en communicatie (16 uur per week). De coördinatie van festivals, de programmering en overige projectleiding ligt tot nu toe in handen van externe zelfstandigen (zzp), via opdrachtovereenkomsten, waarbij de directeur de artistieke hoofdlijnen uitzet en bewaakt.

Op dit moment telt NOORDWOORD dus 2,1 fte. De stichting heeft een landelijke positie als toonaangevende letterenorganisatie verworven en wordt structureel ondersteund door zowel het Nederlands Letterenfonds als door de provincie en gemeente Groningen, die haar in 2017 tot Cultuurpijler voor de Letteren benoemden (ofwel tot onderdeel van de Groningse culturele basisinfrastructuur). Gemeente en provincie hebben toegezegd de Cultuurpijlers in ieder geval te blijven ondersteunen tot en met 2028.

Hiermee is de huidige situatie een wereld van verschil met die van vóór 2017. Toen kon de stichting nog op veel minder structurele ondersteuning rekenen en werd het werk verricht met slechts 0,5 fte en met de inzet van zeer veel onbetaalde uren.

¹ Versie 2019, zie www.governancecodecultuur.nl.

2021-2024: artistieke professionalisering

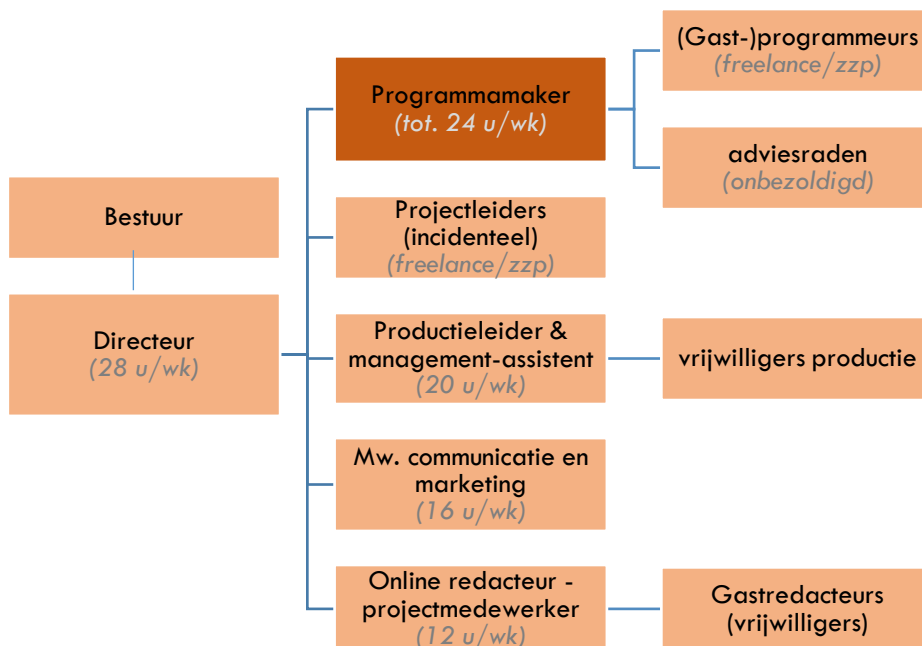
In de afgelopen jaren hebben we een professioneel werkende culturele organisatie met een stevige financiële basis neergezet. Daar zijn we enorm trots op.

De professionaliseringsslag van 2017-2020 en het door subsidiënten gevraagde zakelijke niveau van de organisatie rechtvaardigde en rechtvaardigt een stevige directeursfunctie. De directeur is en blijft verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van het beleid, de verantwoording aan het bestuur, de dagelijkse aansturing van de organisatie, het personeelsbeleid, de financiën en fondsenwerving en de vertegenwoordiging in de relevante netwerken op lokaal, regionaal en (inter)nationaal niveau. Ook de basisfuncties voor de productie, kantoorondersteuning, marketing en online redactie blijven nodig om de in het activiteitenplan benoemde manifestaties en andere activiteiten te kunnen realiseren.

Voor de volgende cultuurbeleidsperiode is het onze wens en ambitie om de *artistieke* continuïteit en ontwikkeling in de organisatie te verankeren en te versterken. Tot nu toe was er te weinig formatie beschikbaar om programmamakers in staat te stellen zich voor langere tijd aan de stichting te verbinden. Voor vernieuwing is soms een wisseling van de wacht wenselijk. Maar vaak is het juist de ervaring en reflectie over langere tijd die leidt tot verdieping en uitbreiding van de artistieke lijn, en de ontwikkeling van een gezicht of 'signatuur' van de organisatie.

Wij vinden het daarom zeer gewenst om een programmamaker aan te stellen, die samen met de directeur uitvoering geeft aan de continuering en verdere ontwikkeling van het artistieke beleid en aan de realisatie en coördinatie van vernieuwende en kwalitatief hoogstaande manifestaties, programma's en producties.

De inrichting van de organisatie zou er dan in 2021 vv. als volgt uit komen te zien (het donkerder gekleurde vak geeft de wijziging t.o.v. de huidige situatie weer):

Financiële consequenties

De in dit organigram vermelde uren zijn gebaseerd op de huidige dienstverbanden en wijzigen in deze opzet niet. Voor de nieuw aan te stellen programmamaker lijkt ons een aanstelling van minimaal 24 uur nodig.

Voor de financiële uitwerking van deze ambitie, ook vergeleken met de resultaten van 2017-2019, verwijzen we naar de specificatie van en de toelichting bij de Begroting 2021 in de betreffende bijlage. Daar gaan we ook nader in op de financieringsmix, de strategie/risicoanalyse en veranderingen in inkomsten.

3. Personeelsbeleid en goed werkgeverschap

Stichting NOORDWOORD wil een goede werkgever en opdrachtgever zijn en staat achter de principes van Fair Pay, Fair Share, Fair Chain (www.fairpracticecode.nl). In de bijlage *Toepassing landelijke Codes* in dit beleidsplan lichten we uitgebreid toe hoe we de vijf kernwaarden van de Fair Practice Code uitdragen, en in hoeverre wij in staat zijn om vorm te geven aan solidariteit, diversiteit, vertrouwen, duurzaamheid en transparantie. Onder het kopje “solidariteit” gaan we daar nader in op goed werkgeverschap en opdrachtgeverschap.

BIJLAGE 1: Toepassing landelijke codes

1. Bestuurlijke verantwoording: Governance Code Cultuur

Stichting NOORDWOORD wordt bestuurd volgens de principes van de Governance Code Cultuur (versie 2019, zie www.governancecodecultuur.nl). In deze paragraaf lichten we dit toe aan de hand van de acht principes en – waar opportuun – de bijbehorende aanbevelingen van de code.

Principe 1: De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

Het bestuur van Stichting NOORDWOORD heeft bestuurlijke eindverantwoordelijkheid. De directeur is belast met de dagelijkse leiding (artistiek en zakelijk beleid, financiën, personeelsbeleid, vertegenwoordiging) en legt verantwoording af aan het bestuur. Professionaliteit, openheid en integriteit zijn leidende waarden voor zowel bestuur als directie bij het uitvoeren van hun taken. Zij zijn zich bovendien bewust van de diverse maatschappelijke belangen in de omgeving van de organisatie. Private (mede)financiers hebben geen zeggenschap over de artistieke en maatschappelijke doelstellingen van de organisatie.

Principe 2: De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan. De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af.

1. Het bestuur van Stichting NOORDWOORD acht de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur (GCC) van groot belang en kiest ervoor de Code toe te passen op de schaal die de stichting heeft.
2. De dagelijkse leiding wordt gedelegeerd aan een directie, onder eindverantwoordelijkheid van het stichtingsbestuur. Zowel het bestuur als de directeur hebben kennis genomen van de Code en onderschrijven deze. Jaarlijks evalueert het bestuur het naleven van de Code. De belangrijkste aandachtspunten worden vastgelegd en gecheckt.
3. Het jaarverslag maakt, evenals ieder beleidsplan en de ANBI-informatie op de website noordwoord.nl, melding van de rechtsvorm en het besturingsmodel van onze organisatie.
4. De verantwoording in het jaarverslag, dat ook op de website wordt geplaatst, bevat de in de Code aanbevolen onderdelen (voor zover van toepassing).

Principe 3: Bestuurders en toezichthouders (lees: directie en bestuur van de stichting) zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

De actuele samenstelling van het bestuur van Stichting NOORDWOORD en de vermelding van de overige relevante (neven)functies van de leden is te vinden in de jaarverslagen op noordwoord.nl/anbi.

Principe 4: Bestuurders en toezichhouders (lees: directie en bestuur van de stichting) zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

Stichting NOORDWOORD is een kleine organisatie met een onbezoldigd bestuur, een directeur en drie medewerkers (totaal 2,1 fte in december 2019), met een flexibele schil van opdrachtnemers en vrijwilligers. De uit dit eenvoudige, in de GCC beschreven bestuursmodel voortvloeiende verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden zijn belegd in de (laatstelijk in mei 2019 gewijzigde) statuten van de stichting, alsmede in het daaraan gekoppelde bestuursreglement en directiereglement. Beide reglementen zijn in 2018 door het bestuur en de directeur geëvalueerd, op enkele punten aangepast en opnieuw vastgesteld.

De kleine schaal van de organisatie maakt een medezeggenschapsorgaan overbodig. Bij de voorbereiding en het tot stand komen van dit meerjarenbeleidsplan zijn alle medewerkers én de meest betrokken freelancers uitgebreid geconsulteerd en hebben zij van hun bevindingen samen met de directeur verslag gedaan aan het bestuur.

Principe 5: Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

Het bestuur van Stichting NOORDWOORD heeft de betreffende aanbevelingen uit de Code gedelegeerd aan de directeur en blijft verantwoordelijk voor de naleving ervan. De onder principe 4 genoemde reglementen zijn hierbij leidend. Zowel het stichtingsbestuur als de directeur werken steeds aan hun eigen ontwikkeling en kennis, d.m.v. het bijwonen van relevante informatiebijeenkomsten en het deelnemen aan cursussen, ten behoeve van een adequate vervulling van hun functie.

Principe 6: Het bestuur gaat zorgvuldig om met de mensen en de middelen van de organisatie.

1. De functiescheiding in het financiële administratieproces is optimaal geborgd. De stichting Biblionet Groningen verricht betaalde dienstverlening bij de financiële administratie van NOORDWOORD: zij voert de boekhouding, voert banktransacties uit en stelt de jaarrekening op. De directeur van NOORDWOORD stelt begrotingen en projectverantwoordingen op, accordeert facturen en betaalopdrachten en controleert de boekhouding en jaarrekening. De penningmeester accordeert uitgaven boven een door het bestuur bepaald bedrag en accordeert betalingen, en controleert de jaarbegroting en de jaarrekening, die vervolgens door het bestuur worden geaccordeerd. De jaarcontrole door een onafhankelijke accountant wordt verricht volgens de eisen die onze subsidiënten stellen.
2. Voor onze uitgangspunten wat betreft goed werkgeverschap en personeelsbeleid verwijzen we naar de paragrafen over de Code Culturele Diversiteit en de Fair Practice Code.
3. Een lid van het stichtingsbestuur wordt op korte termijn aangewezen als vertrouwenspersoon. Medewerkers en andere belanghebbenden worden daarover geïnformeerd.
4. Lidmaatschap van het stichtingsbestuur is onbezoldigd. Gemaakte onkosten in het kader van het werk voor de stichting worden vergoed. Het bestuur streeft naar een maatschappelijk aanvaardbaar beloningsbeleid voor de betaalde medewerkers, met een zekere mate van

sociale zekerheid en ruime ontwikkelingsmogelijkheden voor de werknemers. De Fair Practice Code wordt gevolgd voor zover de stichting daartoe in staat wordt gesteld door de subsidiënten. Er worden geen overeenkomsten aangegaan met beloningen hoger dan de norm Wet Normering Topinkomens.

Principe 7: De raad van toezicht (lees: het stichtingsbestuur van NOORDWOORD) voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

Voor zover van toepassing op een organisatie met een bestuursmodel en van de omvang van NOORDWOORD wordt er voldaan aan de aanbevelingen. Een en ander is geborgd in het bestuursreglement.

Principe 8: De raad van toezicht (lees: het stichtingsbestuur van NOORDWOORD) is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

Voor zover van toepassing op een organisatie met een bestuursmodel en van de omvang van NOORDWOORD wordt er voldaan aan de aanbevelingen. Een en ander is geborgd in het bestuursreglement. Op punt 4 wijken de statuten van Stichting NOORDWOORD enigszins af van de aanbeveling: het maximale aantal zittingstermijnen van bestuursleden bedraagt driemaal drie jaar. Hiervoor is gekozen om de continuïteit van de kennis en ervaring binnen het bestuur te borgen en de risico's die de kleinschaligheid van de organisatie nu eenmaal met zich mee brengt te beperken.

2. Fair Practice Code: beloningsbeleid, werkgeverschap, opdrachtgeverschap

Stichting NOORDWOORD wil een goede werkgever en opdrachtgever zijn en staat achter de principes van Fair Pay, Fair Share, Fair Chain (www.fairpracticecode.nl). Hetzelfde verwachten we van ónze opdrachtgevers c.q. subsidiegevers. We lichten hieronder toe hoe we de vijf kernwaarden van de Fair Practice Code uitdragen, of in hoeverre wij in staat zijn om die al dan niet vorm te geven: solidariteit, diversiteit, vertrouwen, duurzaamheid en transparantie.

Solidariteit: "Tegenover werk staat een eerlijke vergoeding."

We lichten hier graag twee categorieën werkenden toe die door onze organisatie worden betaald: medewerkers en opdrachtnemers.

Werkgever

Onze organisatie heeft als werkgever een aantal belangrijke stappen gezet in de afgelopen jaren, mogelijk gemaakt door een hogere en meer structurele ondersteuning van de subsidiërende overheden: provincie Groningen, gemeente Groningen en het Rijk via het Nederlands Letterenfonds. Maar we zijn er nog niet helemaal.

- Met ingang van 2017 is er een pensioenvoorziening voor de medewerkers door middel van vrijwillige aansluiting van de stichting bij het Pensioenfonds Openbare Bibliotheken.
- De aansluiting bij het pensioenfonds verplicht de stichting NOORDWOORD om de CAO Openbare Bibliotheken te volgen. Met name de inschaling van medewerkers en de voorgeschreven jaarlijkse verhoging van de anciënniteit stelt de organisatie echter voor structurele financiële verplichtingen die in de huidige subsidiesituatie niet op te brengen zijn of ernstige bezuinigingen op onze activiteiten tot gevolg zouden hebben. Gevolg is een lagere inschaling dan gewenst.
- Bestuur en directie doen er binnen de beschikbare mogelijkheden alles aan om alle medewerkers bestaanszekerheid te kunnen bieden en in staat te stellen zich “exclusief” en/of voor langere tijd te verbinden aan onze organisatie. Hoewel gegroeid in de afgelopen jaren (van 0,3 fte in 2012 naar 2,1 fte in 2019), is het aantal beschikbare uren nog niet voldoende.

Opdrachtgever

- De artistieke invulling van onze festivalprogramma’s en andere activiteiten wordt verzorgd door de “flexibele schil”: zelfstandige of freelance opdrachtnemers die, soms gedurende een aantal jaren, soms eenmalig, voor onze organisatie werken als coördinator, programmamaker of projectleider. De betaling van deze opdrachtnemers is nog niet in alle gevallen op het niveau dat wij zouden willen bieden. Onze wens en ambitie is, om een vaste programmeur als volwaardig medewerker aan te nemen, om artistieke continuïteit en ontwikkeling te stimuleren.
- Een belangrijke groep opdrachtnemers voor ons bestaat uiteraard uit schrijvers, vertalers en andere literaire professionals en artistieke en creatieve makers die optreden op onze festivals en/of schrijfoopdrachten voor ons verrichten. Als uitgangspunt voor het vaststellen van de hoogte van hun honorarium hanteren wij het basistarief van De Schrijverscentrale en/of de tarieven die het Lirafonds aanhoudt voor zijn bijdragen.² Deze landelijk opererende organisaties geven ons inziens goede richtlijnen voor Fair Pay in deze categorie opdrachtnemers. Waar mogelijk en opportuun betalen we auteurs overigens naar “marktwaarde”, het (hogere) honorarium dat de auteur zelf bepaalt.

Transparantie

- NOORDWOORD maakt haar bedrijfsvoering zo inzichtelijk mogelijk, o.a. met uitgebreide jaarverslagen en gespecificeerde (project)begrotingen en jaarrekeningen, die op de website worden gepubliceerd.
- Onze stichting leeft de Governance Code Cultuur na en draagt die uit.
- De Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie worden door ons onderschreven en toegepast binnen de mogelijkheden die de externe omstandigheden ons bieden. Een toelichting daarop bieden we in dit document/hoofdstuk.

² Zie <https://www.deschrijverscentrale.nl/tarieven> en https://www.cedar.nl/uploads/17/Tarieven_Lira_Fonds_2018_literair_nieuw.pdf

- Het delen van onze kennis en expertise met bijvoorbeeld startende literaire professionals en kleine literaire of culturele organisaties die zich willen ontwikkelen, vinden wij belangrijk en doen we graag en regelmatig.

Duurzaamheid

- Kwaliteit is steeds leidend bij wat wij organiseren en produceren. Het liefst werken wij daarom ook met het oog op de lange termijn en zouden wij gekwalificeerde medewerkers graag voor langere tijd aan ons verbinden. Zoals hierboven gesteld, is dat nog niet vanzelfsprekend op het gebied van de salarissen en honoraria die we momenteel kunnen bieden.
- Overbelasting lag en ligt vaak op de loer. We hebben dit onderwerp bespreekbaar gemaakt, zowel in het bestuur als in het team, en vaker dan in het verleden wordt besloten om projecten (of onderdelen daarvan) niet te doen als er onvoldoende budget is om de uren daarvoor eerlijk te vergoeden.
- Ook investeren we zoveel mogelijk in het potentieel van de mensen die voor ons werkzaam zijn. Zowel de medewerkers in loondienst als de voor ons werkzame opdrachtnemers worden in staat gesteld hun kwaliteiten te benutten en te ontwikkelen, en hun specifieke kennis te verdiepen middels cursussen, netwerkbijeenkomsten en bezoek aan andere culturele activiteiten. Het bestuur van NOORDWOORD reserveert daartoe jaarlijks een bedrag in de begroting.
- Sectorbreed valt er ook nog wat te winnen. Niet alle (literaire) opdrachtnemers (auteurs, makers, organisatoren) houden zich zélf aan de Code, door bijvoorbeeld hun diensten voor te weinig geld of zelfs gratis aan te bieden bij andere opdrachtgevers. Dit schept scheve verhoudingen en ongelijke kansen voor andere opdrachtnemers, maar is niet eenvoudig te veranderen omdat het steeds beslissingen van individuele, zelfstandige ondernemers betreft, waar wij als organisatie niet altijd zicht op hebben.

Diversiteit

Voor dit onderwerp verwijzen we graag naar onze toelichting op onze toepassing van de Code Diversiteit en Inclusie, in de volgende paragraaf.

Vertrouwen

- Wij werken graag op basis van vertrouwen met onze subsidiegevers. Enerzijds bieden we zoveel mogelijk inzicht in onze bedrijfsvoering, anderzijds verwachten we ook begrip van hen voor de belangen van onze instelling.
- Kwaliteit is leidend bij alles wat wij doen, niet kwantiteit. Dat kost soms meer tijd en meer geld, en ook vertrouwen: kwaliteit is soms de uitkomst van een experiment, maar is dan niet altijd gegarandeerd. Dit hoort bij het artistieke proces.
- Stichting NOORDWOORD gaat zorgvuldig om met zaken als bronvermelding en auteursrecht. De enkele keer dat wij aangesproken werden op dat gebied, betrof het het gebruik van een foto op onze website, waarbij de bronvermelding per abuis niet of onvolledig was opgenomen. Zulke klachten lossen wij zo spoedig mogelijk op, we hebben

tot nu toe geen geschillen meegemaakt en zijn (nog) niet aangesloten bij de geschillencommissie auteurscontractenrecht.

3. Code (Culturele) Diversiteit en Inclusie

Onlangs, op 1 november 2019, is de vernieuwde Code Diversiteit & Inclusie (CDI) gepresenteerd, die de vorige Code Culturele Diversiteit (CCD) vervangt. Onderstaande toelichting op de stand van zaken voor onze organisatie, is nog gebaseerd op de oude Code.

Algemene stand van zaken

In de afgelopen jaren heeft de stichting NOORDWOORD de toenmalige CCD besproken aan de hand van de in de code gehanteerde “4 P’s”: Publiek, Programma, Personeel en Partners. Voor de laatste drie doen we het al jaren erg goed waar het de man-vrouwverdeling en leeftijdsspreiding betreft – al kan de leeftijdsspreiding binnen het bestuur (onderdeel van Personeel) wel beter. Bij bestuursvacatures wordt daarom actief gezocht naar jongere kandidaten met bij voorkeur ook een in andere opzichten divers profiel: in 2018 werd een jonge vrouwelijke hoogleraar (leeftijd begin 40) met de Zuid-Afrikaanse nationaliteit als nieuw bestuurslid geworven.

Het aandachtsgebied Publiek, echter, laat een onevenwichtiger beeld zien: cijfers laten zien dat ons “online publiek” qua leeftijd heel divers is, maar dat vrouwen daarin wel oververtegenwoordigd zijn – zoals in het algemeen vrouwen zich in Nederland meer en vaker als lezers en ‘schrijversfans’ manifesteren dan mannen. De algemene indruk is dat ook onder onze festivalbezoekers de vrouwen ruimschoots in de meerderheid zijn, en dat bovendien de gemiddelde leeftijd daar relatief hoog is; recent publieksonderzoek onder de bezoekers van Het Grote Gebeuren lijkt dat beeld te bevestigen. Gedegen publieksonderzoek heeft de komende jaren een hoge prioriteit voor NOORDWOORD.

Culturele diversiteit

De nadruk die de vorige CCD legde op de diversiteit in etniciteit en sociaal-culturele achtergrond, stelde (en stelt) ons voor een aanzienlijk grotere uitdaging. Voorop gesteld: het onderwerp culturele diversiteit bij de samenstelling van onze programma’s heeft altijd de bewuste aandacht van onze medewerkers en programmamakers, en heeft die ook de afgelopen jaren altijd gehad. Vele schrijvers met een migratie-achtergrond, alsook makers uit het hele gender-spectrum presenteerden hun werk op onze literaire festivals. Internationalisering en het vergroten van onderlinge kennis en begrip door middel van vertalingen is bovendien een van onze speerpunten.

Een (structurele) representatie van mensen van niet-westerse afkomst onder Personeel (i.e. bestuur, medewerkers, opdrachtnemers en vrijwilligers) en Partners van NOORDWOORD is er echter niet. Het is dus niet verwonderlijk dat de samenstelling van ons Publiek, met name het “fysieke” deel daarvan (de festivalbezoekers) hetzelfde, minder diverse beeld laten zien.

Demografische en maatschappelijke context

Enkele contextuele nuanceringsen zijn op hun plaats. Ook de samenstelling van de Groningse (en Noord-Nederlandse) bevolking als geheel is, wat betreft etnische afkomst, stukken minder divers dan die van steden als Rotterdam, Den Haag, Amsterdam en Utrecht. Overigens is daar, althans in het straatbeeld in de stad Groningen, de laatste jaren wel duidelijk een verandering in te zien. De diversiteit is bovendien veel breder dan dat. Genderdiversiteit is bijvoorbeeld zeker net zo actueel in Groningen en is daarom ook zichtbaar in onze programma's.

Daarnaast bestaat de bevolking van de stad Groningen voor ca. 25% uit studenten: een groep die notoir moeilijk naar het "reguliere" culturele aanbod te lokken is. Een aanzienlijk deel van de vele in Groningen woonachtige 'internationals' betreft voorts studenten uit met name Duitsland en China, die hier meestal maar voor een korte periode zijn. Daartegenover hebben we in met name het oostelijk deel van de provincie Groningen juist te maken met een bovengemiddeld hoog percentage laaggeletterdheid. De diversiteit in opleidingsniveau is, kortom, ook een aanzienlijke factor in onze directe omgeving.

Gegeven deze demografische en sociaal-culturele realiteit in de provincie Groningen en Noord-Nederland, streven we naar een zo evenwichtig mogelijke afspiegeling daarvan in onze organisatie, binnen wat als realistisch mag worden verondersteld voor een organisatie als NOORDWOORD. Om als kleine instelling de (Nederlandstalige) literatuur onder de aandacht van al deze bevolkingsgroepen te brengen, en representanten ervan structureel aan onze organisatie te binden, is bepaald niet vanzelfsprekend.

Toekomstige stappen / plan van aanpak

Het bestuur en de directeur nemen een actieve houding aan om van dit streven realiteit te maken. De vijf principes/stappen volgens de nieuwe Code Diversiteit & Inclusie bieden daartoe een helder plan, dat we in de komende beleidsperiode verder invulling gaan geven.